حەسان: عێراق لە لەواری پلانی مارشاڵی نیشتمانیدایە و پێگەی لە جیهاندا دووبارە دەکەشرێتەوە

محەمەد حەسان، نوێنەری تایبەتی سکرتێری گشتی نەتەوە یەکگرتوەکان لە عێراق ڕایگەیاند، ئێرکی یونامی بە سەرکەوتویی تەواو بوە و ئێو نەردەیە لەسەر داوای خەڵکی عێراق دامەزراە و کەتایبەنانەکەیش لەسەر داوای عێراق بو، دەشێت، "عێراق پێویستی بە پاڵپشتی نەتەوە یەکگرتوەکان هەیە لە کەمەك بواردا، لەوانەش کەرتی بانکی، عێراق ساڵانکی زەرە بەدەست سزاکانەوە دەناڵێنێت". محەمەد حەسان ئەمە شەممە لە ڕاگەیەندراوەکدا بە بنەی کەتایبەتنی ئەرکری یونامی لە عێراق،کەموتەع بەدواداچوونی بە کردووە، نوسیویەتی، "یونامی لەسەر داوای عێراقیەکان هاتوەتە عێراق، هەروەها کەتایبەنانەکی لەسەر داوای ئەوان بوە، نەتەوە یەکگرتوەکان ڕز لە خواستی ئەو وڵاتانە دەگرێت کە میوانداری نوێنەرایەتیەکانی دەکەن، هیچ نوێنەرایەتیەك ناتوانێت بەبە ڕزامەندی و ئامادەیی وڵاتی میواندار کار بکات بە هاوکاری".

ئاماژەی بەوەشکردوە، عێراقیەکان بە ماوەی زیاتر لە دو دەیە میوانداری ئەو ئێرکەیان کرد، کارەکەش قورس بو، بەڵام بەیان دەرکەوت کە ئێرکی یونامی ئامانجەکانی بەدەستهێناوە، ئێستاش کاتی ئەوە هاتوە کە ئەوانیش وەك وڵاتانی جیهان بابەتەکان بخەنە دەستی خەیان، لە ئایندەشدا "نەتەوە

یەکگرتوەکان ئامادەیە بەردەوام بێت لە پشکەشکردنی ئامۆژگاری و پشتیوانی هەرکاتێك عێراق پێویستی پێی بێ".

محەمەد حەسان هەروەها وتیشی، کارەکانی نوێنرایەتییەکە بە سەرکەوتویی تەواو بوو، تەنیا سێ دەسیە ماونەتەوە، ئەوانەی پێیوەندییان بە کەسانی ونبوی کوەیت و هاوڵاتیانی وڵاتی سێیەمەوە هەیە لە دوای شەڕ و لەشکرکێشی بە سەر کوەیت، هەروەها ئەو فایلە تایبەتە بە موڵك و ماڵی کوەیت و ئەرشیفی نیشتمانی کوەیت، لە چەند مانگی ڕابردودا پشکۆتنی کەم بەدیهاتوە، کە نوێنرایەتی دەکرێت بە ڕادەستکردنی زیاتر لە 400 سندوق کە شوێنەوارە کوەیتییەکانی تێدایە.
نوێنەری تایبەتی سکرتێری گشتی نەتەوە یەکگرتوەکان لە عێراق رونیکردەوە، ئەستا پرسە مرۆییەکان لە چوارچێوەیەکی مرۆییدا چارەسەر دەکرێن، متمانەیەکی خێی بە توانای عێراقییەکان بە گەیشتن بە ئامانجانە دەربڕی کە نوێنرایەتی نەتەوە یەکگرتووەکان بە هاوکاری عێراق (یونامی) بێی دامەزرا.

سەبارەت بە ڕەژی کەتایی ئەرکەکە حەسان وتی، "مەراسیمی کەتایی هاتنی ئەرکی یونامی لەسەر داوای عێراق بەڕێوەچو، لە کاتێکدا کارە ڕاستەقینەکانی ئەرکەکە لە 31ی کانونی دوەم کەتایی دێت، دوای ئەوە هەمو ئەندامانی یونامی عێراق بەجێدەهێڵن".

بەڵام ئەو بەرپرسەی نەتەوە یەکگرتوەکاە دەڵێت، ئەوە بە مانای کەتایی هاتنی بونی نەتەوە یەکگرتوەکان لە عێراق نییە، بەو پێیی لە ڕەگەی دەزگا تایبەتمەندکانەوە دەمێنێتەوە، ئەوە جگە لە پێیوەندی نەوان عێراق، وڵك ئەندامەکی ئەنجومەنی مافی مرۆڤ و نوسینگەی کەمیسیاری باڵای مافەکانی مرۆڤ، جەختیشی لەوە کردەوە کە قەناغی داهاتو تیشك دەخاتە سەر کاری تەکنیکی لە بوارەکانی کەشوهەوا، تەندروستی، پەروەردە و تەکنەلەژیا.

ئەوەشی وت، عێراق پێویستی بە پاپشتی نەتەوە یەکگرتوەکان و ڕەکخراوە نودەوڵەتییەکان هەیە لە کەمەك بواردا، لەوانەش کەرتی بانکی، عێراق ساڵانێکی زۆرە بەدەست سزاکانەوە دەناڵێنێت، لەنێویاندا سزای تاکلایەنە، پێویستی بە هەماهەنگی نودەوڵەتی هەیە لەگەڵ ئەمریکا، وڵاتانی ئەنجومەنی هاوکاری کەنداو، تورکیا و یەکەتی ئەوروپا.

بەپێی وتەی محەمەن حەسان، ژمارەی بانکەکان لە عێراق نزیکەی 72 بانکن، لەو ژمارەیش 38 بانکیان کەوتونەتە ژێر سزاوە، "هیچ وڵاتێك ناتوانێت دەست بە قەناغەکی ئابوری و گەشەپەدانی بەردەوام بکات بێبە هەڵگرتنی ئەو سزایانە، سەرەڕای هەندێك نیگەرانی ڕەوا، عێراق ئەمە خواستەکی

ڕاستڤینێی هێز بۆ هێدانێوێی لاپێکێ لێسێر ڕابردو و کردنێوێی بێوی کێمێگێی نێودێوێتیدا".

لەبارەی سەقامگیری عێراقەوە، محەمەد حەسان ڕونیکردەوە، "سەقامگیری ئێمنی بناغێی هێر پرسێکی گێشسێندن و گێشکردنە، ئاماژێیە بۆ ئێوێی عێراق ئێمێ گێیشتوەتە ئێم قۆناغە، هێروەها داوای پێداچونەوە بۆ وشوێن و سزایانە دێکات کە پێشتر سنوردارکردنیان سێپاندبو کە کاریگێرییان لێسێر ژیانی ئابوری و جووێی عێراقییێکان هێیە، لێوانێش گێشتە ئاسمانی و ڤیزا".

باس لەوەشدەکات کە عێراق شاهێدی گێشسێندنی گێانێوێی نونێرایێتییە دیپلۆماسییێکانە، ئاماژێی بۆ توانای ئابوری و گێشپێدانی وێات و سێرچاوە مرۆییێکان کرد، جێختیشی لێوە کردەوە کە "عێراق لە لێواری دوبارە جێگیرکردنێوێی پێگێی ڕاستڤینێی خێی لە ئاستی ناوچێیی و نێودێوێتیدایە".

هەروەها سێبارەت بە مافێکانی ژنان، حەسان دەڵێت، "ژنانی عێراق لە بەهێزترین ژنانی جیهانن، ئێوان لە کاتی شێ و گێمارێکاندا قوربانییێکی زێریان داوە و هێکارێکی سێرێکی بون بە خێاگری کێمێگای عێراق، هیچ هێوەستێکی نێرێنی بێرامبێر بە ژنان لێلایێن سیاسەتمەدارانی عێراقەوە بێدی نێکردوە بە پێچوانەوە پشتگیرییێکی ڕون بێیان هێیە".